

Сўз — ЎзХДП фракцияси аъзоларига

Вояга етмаганлар қонун ҳимоясида

Зиёвирддин МАНСУРОВ,
Олий Мажлис Конунчиллик палатаси депутати,
ЎзХДП фракцияси аъзоси.

■ 2010 йил 29 сентябрда «Вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва хукубузарликларнинг профилактикаси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Конуни кучга кирган эди. Ўтган бир йил давомида мазкур қонун қандай самара берди? Жойларда унинг ижроси қандай таъминланмоқда?

Яқинда Олий Мажлис Конунчиллик палатаси Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси ишчи гурӯхи томонидан Конунинг Сирдарё вилоятидаги ижроси назорат-таҳлил тартибида ўрганиб чиқилди ва муҳокама этилди.

Аввало эътироф этиш кераки, вилоят хокимилик хузуридан Вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия томонидан қонунни ҳётта татбик этиш борасида бир қатор ишлар амала оширилган. Вилоятда «Вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва хукубузарликларнинг профилактикаси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Конунини

тартиб қилиш юзасидан 2010-2011 йилларга мўлжалланган чора-тадбирлар дастури ишлаб чиқилган. Тегишили комиссия аъзолари, ташкилотлар, туман ва шаҳар комиссиялари унинг ижросини назорат киради.

Дастурда қонунни қенг жамоатчилик орасида тартиб қилиш, ота-оналарнинг бола тарбиясидаги масъулиятини

ошириш кўзда тутилган, шуннингдек, барча комиссия аъзолари ва раҳбарларнинг жавоблариги белgilangan.

Вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссиялар, ичкি ишлар органлари ва таълим мусассаларида. Ширин шахри, Холос ва Гулестон тумани маҳаллаларида маҳсус тадбирлар ўтказилган ва мазкур конун тартиб этилган.

Шуннингдек, вилоятда касб-хунар коллежи битирувчилари бандилини таъминлаша ва уларни тадбиркорлик фаoliyatiга қенг жалб қилиш бўйича ҳам чора-тадбирлар дастuri кабул килинган ва унинг ижроси тизимили ташкил этилган.

Маҳалла фуқаролар йигинларидан қонун мазмун-мояхини тушунтириш ва тартиблашвишот ишлари олиб бориш юзасидан тадбирлар ўтказилиб, келинмоқда. Ҳар бир маҳалладаги диний матрифат ва маънавий-алоҳий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиликар томонидан мактабга мунтазам катнамаган, назоратсиз қолиб, ичкি ишлар идораларида профилактикаси хисобда турган вояга етмаганлар билан доимий равишда сұхбатлар ўтказилмоқда.

Вилят прокуратураси, «Камолот» ўшлар ижтимоий ҳароати вилоят бўйлами, ҳалк тавлими ва ўтга маҳсус касб-хунар таълими бўшқармалари томонидан «Ўқувчи рейди», «Давомат», «Ўсмири» хамда

«Фамхўрлик-2011» профилактик-огоҳлантирув тадбирлари ўтказиш изчил йўлга кўйилган. Унда вояга етмаганлар томонидан содир этилиши мумкин бўлган жиноятчилик ва хукубузарликларнинг оддини олиш, фарзанд тарбияси билан шугулланмайдиган, уларнинг тарбиясига салбий таъсир этадиган ота-оналар билан профилактика ишларни янада кучайтириш, вояга етмаганларни ўқишига ва ишга жойлашибиши каби кўлгина хоҳтим масалалар ўз учимини топмоқда.

Вилоятдаги мавжуд 303 та умумтамлим мактабида, 48 та касб-хунар коллежи, 4 та академик лицей ва Гулестон давлат университетидаги таҳсил олаётган ўсмири ва ўшлар ўтасидан жиноят ва хукубузарликларни оқибатлари ҳакида сұхбатлар ўтказилиб, видеофильтрлар наимоши этилмоқда. «Биз жиноятчиликка қаршишимиз» руқнида ва шу каби мавзуларда изчил тушунтириш ишлари олиб борилаёттир. Бунинг самараси ўларкор вилоятда вояга етмаганлар ўтасидаги жиноятчилик олдинги йигига нисбатан биримдан сўнг таъсир ишламида.

Қаровсиз, назоратсиз ва ижтимоий ёрдамга мухтож бўлганлардан 2010 йилда 191 нафар жорий йилнинг 7 ой давомида 61 нафар вояга етмаганлар Гулестон шаҳрида фаoliyati кўрсатадиган «Вояга етмаганларга ижтимоий-хуку-

кий ёрдам кўрсатиш маркази» жойлашибирилган.

Бундай миссолларнинг ҳар бири бизни бозовта килиши табиий. Чунки бу ракамларнинг ортида инсон тақдирни ётибди.

Бугун турли сабаблар билан тўғри йўлдан адашган, наразотсиз колган, эътиборга, меҳра мухтож ўсмиларга бефарқ қаралса, улар тақдирни ёртага нима бўлади? Бугунги эътиборсизлик ёртага жамият ягъни кимматга тушмайдими?..

Демак, мозкур

Қонунни янада қенг тартиб қилиш, жиноятчиликни олдини олишга, қонунга сўзсиз риоя қилиш маданийини шакллантиришга қаратилган чора-тадбирларни кучайтириши мухим вазифа хисобланади.

Кайси сиёсий партия вакили, қайси қабис эгасига эканимиздан қатъи назар, болалар ва ўсмилар, ўшлар тарбияси учун ҳар биримиз масъумымиз. Президентимиз таъқидлаганидек, ёшпаришимиз кэзининг келажагимиз, ёртаниг кунимизнинг порлок юлдузларидир. Ана шу юлдузларнинг ёркян нур сочиши учун уларни бугундан камолот қўчики сари етакламисим, уларга яхши таълим-тарбия бериши миз, хукук ва манфаатларини ҳимоя қилишимиз лозим.

Бугун Бухоро шаҳар партия кенгашида 88 та қуйи бўгин мавжуд. Улар ташаббускорликни ўз фаoliyatiнинг бош мезониг айлантирган. Айниска, Бухоро вилоят болалар оқумли касалликлар шифононадиги бошланғичларни ташкилоти билан бошкагарла бират бўлмоқда.

— Қуйи бўгин партия дастурий гояларини амалга оширишада асосий таънг хисобланади, — дейди

Бухоро шаҳар партия қенгасига раиси Робия Казимова.

Шунинг учун уни кучайтириши, интилувчан ва фаол етакчилар билан таъминлаш имисизга кўват беради, фаoliyati миз самарасини ошириди. Вилоят болалар оқумли касалликлар шифононадиги бошланғичларни ташкилоти электорат манфаатини кўзлаб, катор ташаббус ва тақлифлар билан чиқмоқда. Репродуктив саломатлик, соглем турмуш тарзи, ёшларни ҳаётга тайёрлаш, оналик ва болаликни мухобаза килишга багишланган кўлгина тадбирлар, учрашув ва давра сұхбатлари ўтказдик, бунинг ҳеч бирни исзис кетади. Уларда партия фаoliyati мунтазам иштирок этиб, ўз таълифларини билдиришида унни амалга ошириш учун изчил ҳарарати килиши мөмкин.

Шуннингдек, кабул килинаётган қонун ва карорлар тартиби, уларнинг ижроси бўйича мониторинги олиб бориш, ижтимоий-сиёсий ислоҳотларни ҳаётга қенг табтиб килишади.

— Шифононадиги ўзимизга керакли уйимизга керакли хуласа чиқардик, — дейди **Самарқанд молия коллежи директори, вилоят Кенгаша депутати Валикул Бердикулов.**

Дарҳақиқат, жойларда ижтимоий-иктисодий ривожлантриш дастурлари ижросини таъминлаш депутатлик гурӯхларидан ташаббускорлик ва қатъият талаб килиди.

Сиёсий семинар янги замонавий сиёсий технологияларга катта кизиқиши ўфтоди. Семинар бўйича ўтказилган саволнома ва ижтимоий сўров шундан далолат беради.

Муборак Ёқубова, ўзХДП МК масъул ҳодими.

— Утказилган сиёсий ўқув-семинарда ўзимизга керакли хуласа чиқардик, — дейди **Самарқанд молия коллежи директори, вилоят Кенгаша депутати Валикул Бердикулов.**

— Шифононадиги ўзимизга керакли хуласа чиқардик, — дейди **бош шифокор Умид Исломов.**

— Бер ерда нафақат болалар, балки кат

талар ҳам даволанади. Ахолини турли юқумли касалликлардан ҳимоя қилиш, соғлиғини тиклаш учун барча имконият, шарт-шароит юратилган. 500 нафара яқин тиббиёт ходими беморлар хизматиди. Биз ходимлар ўтасидаги бошланғичларни ташкилоти билан бошкагарла бират бўлмоқда.

— Қуйи бўгин партия дастурий гояларини амалга оширишада асосий таънг хисобланади, — дейди

Бошланғич ташкилоти етакчisi Марзия Турсунова.

— Улар вилоят ва шаҳар кенгашлари томонидан ўтказиладиган тадбирларда доимий иштирок этади. Шуннингдек, партияизнинг ёлғиз кексалар, ижтимоий ҳимояга мухтож бўлган чекаларни ташкилоти билан чиқмоқда. Репродуктив саломатлик, соглем турмуш тарзи, ёшларни ҳаётга тайёрлаш, оналик ва болаликни мухобаза килишга багишланган кўлгина тадбирлар, учрашув ва давра сұхбатлари ўтказдик, бунинг ҳеч бирни исзис кетади. Уларда партия фаoliyati мунтазам иштирок этиб, ўз таълифларини билдиришида унни амалга ошириш учун изчил ҳарарати килиши мөмкин.

Шуннингдек, кабул килинаётган қонун ва карорлар тартиби, уларнинг ижроси бўйича мониторинги олиб бориш, ижтимоий-сиёсий ислоҳотларни ҳаётга қенг табтиб килишади.

— Шифононадиги ўзимизга керакли хуласа чиқардик, — дейди **бош шифокор Умид Исломов.**

— Бер ерда нафақат болалар, балки кат

Лазиза Шерова

Муруват

Томчидағи ҳаёт ёки меҳр мавжлари

■ Ўзбекистон ногиронлар жамияти Фузор туман бўлими кўплаб хайрли ишларни амалга ошириб кельмоқда. Яқинда бу ташкилотлари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини кўллаб-куватлаш Жамоат фонди томонидан ўтказилган танновда қонтишади, «Томчидағи ҳаёт» номли лойиҳани амалга ошириш учун давлат грантига кўлга кириди.

...Бу воқеага анча бўлди. Исмоили Баротов кутилмагандага оғир дардга чалинди. Шифокорлар алмал умуртка погонасида эканлиги, жарроҳлик амалиёти зарурлиги, бунинг учун Тошкентга борши кераклигини айтиши. Исмоили ногиронлар жамиятига мурожаат килиди.

— Оғир хасталликка чалинган исмоили акани Тошкентдаги шифононадиги маҳсус машинада олиб бориш керак эди, — дейди **Республика ногиронлар жамияти Фузор туман ўзимили бошимили Абдурашид Мухиддинов.**

— Биз Соглини скаклаш вазириллигига мурожаат килидик. Ахволни тушунтиридик. Бемор маҳсус машинада, шифокор кузатувди Тошкентга етказилди. Жарроҳлик амалиёти яхши ўтди. Беморга ногиронлар жамиятига мурожаат килиди.

— Хозир ёшм ўттиз бирда. Болалигимда шол бўлбис кодлим. Узоқ даволаниб тузалдим. Аммо ўнг обимин асрар колишининг иложи бўлмади. Абдурашид аёда ёрдамида Тошкентдаги протез тайёрлайдиган Ўзбекистон — Америка кўшинига кўллашадиги мурожаат килидик. Хозир ўйланганиман, бир ўғил, бир кизимиздан ўтказиладиган тайёрлайдиган.

— Бу маблаг хисобига «Мехнатобод», «Зангит» каби маҳалларнинг ичимлик суви таъминоти яхшиланади.

— Туманимизда аҳолига муносиб турмуш шароити яратиб берисига катта кизиқиши ўтказиладиги иморат. Бу интилоғларни амалга ошириш учун ўзимиздан ўтказиладиги иморатни ташкилотлари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини кўллаш-куватлашадиги «Томчидағи ҳаёт» лойиҳаси бўлди.

— Бу маблаг хисобига «Мехнатобод», «Зангит» каби маҳалларнинг ичимлик суви таъминоти яхшиланади.

— Туманимизда аҳолига муносиб турмуш шароити яратиб берисига катта кизиқиши ўтказиладиги иморатни ташкилотлари ва фуқаролик жамиятининг яхшиланади.

— Абдурашид Мухиддинов ташкилоти билан тайёрлайдиган «Томчидағи ҳаёт» лойиҳаси давлат грантига кўрсатиладиган барча инсонларга рахмат айтаман.

— Гузор шаҳрининг марказидаги оддигигина иморат. Бу интилоғларни амалга ошириш учун ўзимиздан ўтказиладиги иморатни ташкилотлари жамияти яхшиланади.

— Ўзбекистон овози «Ўзбекистон овози» мунисиб мурожаат килидик. Мухиддинов бошчилигидаги гурӯши мурожаат килидик.

— Ўзбекистон овози «Ўзбекистон овози» мунисиб мурожаат килидик.

1 октябрь — Ўқитувчи ва мураббийлар куни

Хаётда ҳар бир касбнинг ўз мавзеи, қадри бор. Ўқитувчилик эса ҳамма касблар орасида энг улуғи эканини ҳеч ким инкор этмайди. Ўқитувчилар орасида, айниқса, бошланғич синф ўқитувчиси алоҳида ҳурмат-эътиборга сазовор. Ҳар биримиз бизга ўқишини, ёзиши ўргатган устозимизни меҳр билан эслаймиз...

Раъно НАЗИРОВА: «Мен баҳтли инсонман!..»

Раънохон катта оиласининг тұнғачи эди. Мектебни тұтагтап, мұалима бўламан, деб түрбиди. Отаси Собиржон Умаров «Әзәвонга бошқа касб әгалари ҳам жуда зарур, ёнимиздаги касб-хунар билим юртіда үқий колгиган, деди, у кўнмади. Нихоят, ота-онасинын фотожасини олиб, Кўкун педагогика институтига ҳужжат топшириди. Талабалик йилларни баҳор фаслидеги ўти-кетди. Олий маълумотли ўқитувчи гаёзендан 7-мактабга йўлламана беришиди. Шу-шу, Раънохон Назирова бошланғич синф ўқитувчиси. Ҳаш-паш дегунча орадан ўттиз йил тутиди.

— Етти марта биринчи синфни тұнғача ўқитганман, — деди Раънохон. — Ўқувчилик мактабында тұтагтап, кетеганды ҳам орамис узилганды. Кунда, кун ора ўқивчиларидан бири уйға, бири мактабга йўлкаб келади. Келолмагани эса кўнғирок килади. Шундай лаҳзарда танлаган касблар билан гурӯrlаниб кетаман. Устоз, дәя муроҳат қўлганда дилим яхрайди. Мен қанчалар баҳтли инсонман!

Биз энди сұхбат бошлаган маҳал кўлида даста-даста гул куттарған йигитлар келиб көлиди.

— Кенж шогирдларидан — Ҳасанбой, сенмисан? — устознинг юзлари жаңада ёрниб кетди. — Рахмат, рахмат! Сенга ҳам эзғу тиллар йўлларидан биринча олади. Барнома

— Ҳаш-паш дегунча орадан ўттиз йил тутиди.

Шу пайт Раънохоннинг кўл телефони жиринглайди.

— Ҳасанбой, сенмисан? — устознинг юзлари жаңада ёрниб кетди. — Рахмат, рахмат!

Сенга ҳам эзғу тиллар йўлларидан биринча олади. Барнома

— Ҳаш-паш дегунча орадан ўттиз йил тутиди.

Телефондаги сұхбат якунланғач, менга юзланиб деди:

— Кенж шогирдларидан — Ҳасанбой Камолов, Тошкентда үқииди, келгусида дипломат бўлмоқни.

Яшашнинг маъноси нимада? Бу азалий саволга авомдан алломагана, аскардан давлат арбобигана жавоб излаб, ўзларича талқин қилган. Улар қаторида ёзевонлиги ўқитувчи тадқикотишилар олиб борди профессор бўлди.

— Қаерга бормай, ҳар доим ўз соҳасининг ҳақиқи даргалир кўлида таълим-тарбия олганман, — деди у. — Албатта, улардаги бетакор педагогик кобилият ва юксак инсоник хислатлардан кўп нарса ўрганим. Нафрак иш фаолиятимда. Москва давлат консерваториясининг аспирантурасида таҳсил олди. 1981 йили Ўзбекистон давлат консерваториясида ёшларга музика санъатидан сабоб бера бошлиди. Шу даргоҳда иммий тадқикотишилар олиб борди варзишчанинг юзини бўлди.

— Қаерга бормай, ҳар доим ўз соҳасининг ҳақиқи даргалир кўлида таълим-тарбия олганман, — деди у. — Албатта, улардаги бетакор педагогик кобилият ва юксак инсоник хислатлардан кўп нарса ўрганим. Нафрак иш фаолиятимда. Москва давлат консерваториясида ёшларга музика санъатидан сабоб бера бошлиди. Шу даргоҳда иммий тадқикотишилар олиб борди варзишчанинг юзини бўлди.

— Ҳаш-паш дегунча орадан ўттиз йил тутиди.

— Ҳаш-паш дегунча орадан ўттиз йил тутиди.</p